

Definitioner, hushållsavfall

Lagstiftningsändringar, myndighetsbeslut och administrativa ändringar kan ändras i detta dokument utan särskilt beslut i kommunfullmäktige.

Animaliska biprodukter (ABP)

Animaliska biprodukter (ABP) är avfall från djurriket som t ex djurdelar, fiskrens, mjölk, ull, fjädrar, äggskal, matavfall och naturgödsel. Detta avfall delas in i olika riskkategorier och måste hanteras enligt regler från EU. Animaliska biprodukter (ABP) är ett verksamhetsavfall utanför kommunens ansvarsområde som ska hanteras enligt ABP-förordningen.

För matavfall som uppstår i kök (restauranger, storkök och hushåll) finns undantag när det gäller handelsdokument och märkning.

Avfall

Med avfall avses i detta kapitel varje ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med¹. Förteckningar över avfallstyper återfinns i Avfallsförordningen (2011:927).

Avfallsbehållare

Behållare som används för uppsamling av avfall. Avfallsbehållare kan vara av olika typ och storlek. Exempel på olika behållare är kärl, container, bottentömmande behållare, tank och batteribehållare

Avfallsföreskrifter

Kommunala bestämmelser för avfallshantering, även kallat renhållningsföreskrifter. Avfallsföreskrifterna utgör tillsammans med avfallsplanen kommunens renhållningsordning. Föreskrifterna stadgar bl.a. vilka skyldigheter kommunen och fastighetsinnehavare har samt när, var och hur avfall ska hämtas.

Avfallshantering

Samla in, transportera, återvinna, bortskaffa eller ta annan fysisk befattning med avfall, eller vidta åtgärder som inte innebär fysisk befattning med avfall men som syftar till att avfall samlas in, transporteras, återvinns, bortskaffas eller byter ägare eller innehavare.

Avfallskvarn

Kvarn för sönderdelning av matavfall vilket gör det möjligt för det malda avfallet att samlas upp i tank.

Avfallsplan

Kommunal plan för avfallshantering. Avfallsplanen utgör tillsammans med avfallsföreskrifterna kommunens renhållningsordning. Planen innehåller bl.a. mål för kommunens avfallshantering samt åtgärder för att nå målen. Avfallsplanen utgör, till skillnad mot avfallsföreskrifterna, inte bindande normföreskrifter och inga tvingande krav kan regleras i avfallsplanen.

Avfallsutrymme

Alla platser och utrymmen ämnade för avlämning, förvaring och hämtning av avfall. T.ex. sophus, underjordsbehållare, rum inomhus för lämnning av avfall etc.

Avloppsanläggning

Slamavskiljare, BDT, slutna tank, fosforfälla och minireningsverk eller liknande anläggning.

Batterier

Batterier omfattas av producentansvar. En del batterier innehåller farliga ämnen och klassas därför som farligt avfall, men alla batterier ska samlas in.

Blandat mat- och restavfall

En blandning av fraktionerna mat och restavfall.

Bottentömmande behållare (markbehållare, underjordsbehållare, krantömmande behållare)

Bottentömmande behållare kan vara antingen helt under jord, delvis under jord eller placeras i marknivå. Vid tömning lyfts behållaren upp, oftast med hjälp av en kran på hämtningsfordonet. Innehållet töms sedan i kranbilens container genom att behållarens golv öppnas.

Bygg- och rivningsavfall

Avfall som uppkommer vid nybyggnad, renovering, ombyggnad eller rivning av byggnad eller som uppstår vid större anläggningsarbete i en trädgård. Det ingår inte i kommunens ansvar att samla in eller omhänderta sådant avfall. Avfall från mindre underhållsarbeten och reparationer i bostaden räknas dock som hushållsavfall. En del bygg- och rivningsavfall klassas som farligt avfall, t.ex. asbest och impregnerat virke, och måste hanteras som sådant.

Elavfall, avfall från elektroniska och elektriska produkter

Avfall från elektriska och elektroniska produkter inklusive alla komponenter, utrustningsdelar och förbrukningsvaror som har haft en elektrisk eller elektronisk funktion. Populärt kallat "allt med sladd eller batteri eller sådant som är beroende av el för att fungera". Glödlampor, lågenergilampor och lysrör räknas också som elavfall. Elavfall omfattas av producentansvar.

Entreprenör

Företag som efter upphandling i konkurrens och/eller tilldelning anlitas av kommunen för att utföra transport och/eller behandling av avfall om kommunen inte har egen personal och/eller behandlingsanläggningar.

Farligt avfall

Med farligt avfall avses sådant avfall som finns uppräknat och utmärkt med asterisk i avfallsförordningen bilaga 4. Farligt avfall är avfall som är farligt för människor eller miljön och som

¹ Miljöbalken (1998:808), 15 kap.

därför inte ska blandas med annat avfall. Exempel på farligt avfall är kemikalier, spillolja, färgrester och lösningsmedel. Farligt avfall kan lämnas på återvinningscentral. Vid förvaring eller hantering av brandfarligt farligt avfall ansvarar fastighetsägare /boendeförening för brandsäkerheten. Råd om brandskydd ges av räddningstjänsten.

Fastighetsinnehavare

Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.

Fastighetsnära insamling (FNI)

Den insamling av avfall som sker på eller i direkt anslutning till den fastighet där avfallet uppkommit, oavsett avfallsfraktion. Alternativet till fastighetsnära insamling är avlämning av avfall på återvinningsstation, återvinningscentral. I vissa fall kan begreppet användas avseende endast förpackningar och returpapper, i dessa föreskrifter avses dock alla fraktioner som samlas in fastighetsnära.

Fett

Större mängder fett uppkommer i verksamheter där det förekommer mathantering, t.ex. restauranger och skolkök. Fett från dessa verksamheter samlas upp via fettavskiljare som behöver tömmas från fett. Flytande spillfett kan även samlas upp i separata behållare som hämtas eller lämnas på avsedda platser.

Fettavskiljare

Anordning för att samla upp fett i form av fettavskiljarlam i avloppsvatten från lokaler där livsmedel hanteras. Fettet kommer annars stelna och fastna i ledningsnätet och förorsaka stopp.

Flerfamiljsfastighet

Bostadshus med minst tre bostadslägenheter

Fritidsboende

Fastighetsinnehavare som är folkbokförd på annan fastighet.

Förpackningar och returpapper

Förpackningar sorteras in i fraktionerna plast, färgat glas, ofärgat glas, papper och metall. Dessutom finns en fraktion för returpapper (tidningar, kataloger, reklamblad och liknande). Förpackningar och returpapper kan samlas in på återvinningsstationer som Förpacknings- och Tidningsinsamlingen (FTI) ansvarar för, på vissa återvinningscentraler och vid fastigheten i de fall det förekommer fastighetsnära insamling. I de fall det sker fastighetsnära insamling kan dessa fraktioner samlas in i exempelvis kärl.

Grovavfall

Grovavfall är hushållsavfall som är för tungt, skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in som restavfall. Det kan t.ex. utgöras av möbler, trädgårdsavfall, porslin och cyklar. Grovavfall kan lämnas på återvinningscentral.

Hushåll

Familj eller person/personer som delar lägenhet i flerbostadshus eller småhus.

Hushållsavfall

Med hushållsavfall avses avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. Begreppet hushållsavfall svarar mot det behov av borttransport av avfall som regelmässigt uppkommer vid nyttjande av mark eller byggnad för bostadsändamål. Exempel på avfall som uppkommer i hushåll är städavfall, matavfall, slam, grovavfall, rester av olja, färg och bekämpningsmedel och annat farligt avfall, samt döda sällskapsdjur. Med avfall från annan verksamhet som är jämförligt med avfall från hushåll menas avfall från affärsrörelser och annan likartad verksamhet som i renhållningssammanhang är jämförligt med avfall som kommer från hushåll. Det är sådant avfall som uppkommer som en direkt följd av att människor oavsett ändamål eller verksamhet uppehåller sig i en lokal eller i en anläggning. Som exempel kan nämnas avfall från personalmatsalar och restaurangavfall. Jämförelsen knyter an till avfallets härkomst (att det uppstår i lokaler där människor uppehåller sig).

Hårdgjord yta

Ytor där hämtningspersonal utan svårigheter kan dra eller skjuta avfallsbehållare, såsom exempelvis asfalt, slät marksten, betong eller liknande. Sten, berg, kullersten och liknande ytor som skapar svårigheter för hämtningspersonalen räknas inte som hårdgjorda ytor.

Hämtningsfordon

Avser olika typer av fordon som är tillämpliga för hämtning av avfall, såsom flakbil, baklastare, slamsugare eller kranbil.

Hämtningsplats

Den plats där avfall hämtas. Hämtningsplatsen behöver inte vara belägen på den fastighet där avfallet uppkommer. Det kan finnas olika hämtningsplatser för olika sorters avfall som uppkommer på samma fastighet, bl.a. beroende på att det är olika fordon som hämtar.

Kombitank

Tank för uppsamling av matavfall i kombination med en fettavskiljningsdel.

Kommunalt ansvar

Den skyldighet kommunen har att ta hand om hushållsavfall. Kommunalt ansvar innebär att avfall tas omhand genom kommunens försorg. Kommunen har inte skyldighet att hantera avfall som omfattas av producentansvar, om det har sorterats ut för att lämnas i producenternas insamlingsystem, eller annat avfall än hushållsavfall.

Kommunens avfallsorganisation

Avfallsenheten är den i kommunen som verkställer avfallsansvaret enligt 15 kap. 20 § miljöbalken.

Kompostbehållare

En anordning som är konstruerad för kompostering av den förmultningsbara delen av hushållsavfall.

Definitioner, hushållsavfall

Lagstiftningsändringar, myndighetsbeslut och administrativa ändringar kan ändras i detta dokument utan särskilt beslut i kommunfullmäktige.

Behållare för kompostering av matavfall ska vara av typen varmkompost (isolerad) och skadedjurssäker. Ansökan om kompostering av matavfall görs hos Miljö- och hälsoskyddsenheten.

Kompostering

Biologisk behandlingsmetod som innebär nedbrytning av biologiskt lättnedbrytbart avfall i närvaro av syre. Humus och näringsämnen återvinns.

Källsortering

Sortering av avfall² vid källan, d.v.s. på den plats där avfallet uppkommer, t.ex. i hushållet eller på arbetsplatsen. Det sorterade avfallet kan sedan avlämnas t.ex. i soprum i bostadsområdet, på en återvinningsstation eller på någon annan avlämningsplats.

Kärl

Med kärl menas hjulförsedda plastkärl med lock, ibland kallade rullkärl. De lyfts och töms i sopbil med hjälp av en kärlyft på hämtningsfordonet. Avfallskärl finns i varierande storlek.

Lagkrav

Med lagkrav avses i föreskrifter krav från lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter som ska följas.

Manuell hämtning

Hämtning av avfall där hämtningspersonal skjuter, drar kärl eller lyfter säck.

Latrin

Innehållet i en torrtoalett och som kan uppsamlas i en latrinbehållare.

Matavfall

Matavfall utgörs av exempelvis bananskal, äggskal, teblad och kaffesump. Matavfall från boende kan samlas in i exempelvis kärl, säck, bottentömmande behållare. Matavfall som uppkommer i livsmedelsindustrier, och som inte säljs direkt till konsument, har kommunen inget ansvar för att ta hand om. Utsorterat avfall från butiker (t.ex. förpackade och icke förpackade grönsaker) räknas som verksamhetsavfall och inte som hushållsavfall. Dock räknas det som hushållsavfall om det blandas med t.ex. annat hushållsavfall, men grundregeln är att det ska sorteras ut.

Miljöstation, samlare

Vanlig benämning på plats där farligt avfall tas emot. Miljöstation finns på återvinningscentral. Det finns också miljöskåp som kallas "samlaren" dessa är utplacerade i kommunen (se hemsida) där lämnas småbatteri, ljuskällor och mindre el-avfall.

Obrännbart avfall

Avfall som inte brinner även om energi tillförs, t.ex. metall, glas, sten, porslän, keramik och gips.

---

2 Avfallsförordningen (2011:927)

Producentansvar

Med producentansvar menas skyldighet för producent att se till att avfall samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller bortskaffas. Producentansvar finns för förpackningar, returpapper, elutrustning, bilar, däck, läkemedel och batterier. Avfall som omfattas av producentansvar ingår inte i kommunens ansvar om det sorteras ut i producenternas system.

Rekommendation

Med rekommendation avses i dessa bilagor åtgärder som skapar en utökad servicenivå gentemot de som ska lämna avfall eller förenklar för avfallshämtaren.

Renhållningsordning

Se mer information under "Avfallsföreskrifter".

Restavfall

Restavfall är det avfall som inte (kan eller bör) sorteras i någon av de andra fraktionerna (har tidigare benämnts "osorterat brännbart avfall"). Det kan t.ex. bestå av kuvert, blöjor, trasiga leksaker, diskborstar och plåster. Där det inte sker separat utsortering av matavfall ingår även matavfall i restavfallet, detta går under definitionen blandat mat och restavfall. Restavfall kan samlas in i exempelvis kärl, säck, bottentömmande behållare.

Returpapper

Tidningar, tidskrifter, direktreklam och liknande produkter av papper som kan materialåtervinnas. Omfattas av producentansvar. De ska lämnas i producenternas insamlingssystem.

Riktlinjer

Med riktlinjer avses i dessa bilagor riktlinjer som är generellt vedertagna inom branschen för att uppfylla övergripande lagkrav såsom t.ex. försiktighetsprincipen och arbetsmiljökrav eller för att följa allmänna råd. Hänvisningar görs till vilka krav i lagar, förordningar eller myndighetsföreskrifter eller allmänna råd som riktlinjerna bedöms bidra till. Riktlinjerna är i juridisk mening inte tvingande och utgör ingen garanti för fullständig uppfyllnad av t.ex. lagkrav. Om andra mer fördelaktiga lösningar finns för att uppfylla de övergripande kraven kan dessa lösningar användas istället för de riktlinjer som anges, men detta bör då först stämmas av med kommunens avfallsorganisation.

Riskavfall

Stickande eller skärande föremål, biologiskt avfall, smittförande avfall, läkemedelsrester och andra typer av kemiska rester som inte är farligt avfall.

Slam

Innehållet från bad- dusch- och tvättvatten eller vattenklosett (WC) som uppsamlas i en avloppsanläggning.

Småhus

Ett småhus är enligt 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen en byggnad som är inrättad till bostad åt en eller två hushåll.

Textil

Textil kan utgöras av exempelvis kläder, gardiner och lakan. Textil och textilavfall samlas vanligast in via second hand- och välgörenhetsorganisationers klädboxar som är utplacerade runt om i kommunen och ofta i anslutning till återvinningsstationer. Textil kan även samlas in av kommunen eller dess anlitade utförare via avfallsutrymmen. Det är även allt mer förekommande att insamling sker i butiker. Insamling av textilavfall får dock endast genomföras av kommunen eller efter godkännande från kommunen.

Transportväg

Transportvägar är de vägar i direkt anslutning till uppställningsplats och dragvägar där fordon för hämtning av avfall måste köra för att komma intill och hämta avfallet.

Trädgårdsavfall

Komposterbart och flisbart växtavfall som uppkommer vid normal trädgårdsskötsel i småhus, däremot inte fällda träd eller avfall som uppstår vid större anläggningsarbeten i en trädgård. Det senare är byggavfall, vilket kommunen inte ansvarar för.

Uppställningsplats

Plats där hämtningsfordonet stannar när avfallet ska hämtas och lastas i fordonet. Kan även kallas angöringsplats, stoppställe eller lastplats. Platsen ska ligga så nära avfallets hämtningsställe som möjligt och vara lämplig från arbetsmiljö- och trafiksäkerhetssynpunkt. Uppställningsplatsen kan variera vid hämtning av olika typer av avfall beroende på att det är olika fordon som hämtar.

Verksamhetsavfall (annat avfall än hushållsavfall)

Verksamhetsavfall utgörs av annat avfall än hushållsavfall som uppkommer i företag/verksamheter. Det kan t.ex. vara kasserade kläder och varor från butiker. Restmaterial från olika verksamhetsområden. Matavfall som uppkommer i livsmedelsindustrier, och som inte säljs direkt till konsument, har kommunen inget ansvar för att ta hand om. Utsorterat avfall från butiker (t.ex. förpackade och icke förpackade grönsaker) räknas som verksamhetsavfall och inte som hushållsavfall. Dock räknas det som hushållsavfall om det blandas med t.ex. annat hushållsavfall. Verksamheter behöver utrymmen för att kunna lagra sitt verksamhetsavfall i anslutning till lokalen. Verksamhetsutövare kan beställa hämtning av valfri utförare.

Verksamhetsutövare

Den som driver yrkesmässig verksamhet. Verksamhetsutövaren är ansvarig för avfallshanteringen i verksamheten och är antingen fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare av en fastighet eller lokal.

Återbruk

Användning av produkt utan föregående förädling. Dessa produkter är inte avfall. Genom återbruk av husgeråd, leksaker, möbler, kläder etc. skapas ett tillfälle att i enlighet med avfallstrappans översta kategori minimera avfallet. Återbruk kan samlas in fastighetsnära, på återvinningscentral eller utformas som exempelvis bytesrum alternativt att återbruksvarorna hämtas med ett visst intervall och tas omhand av välgörenhetsorganisationer eller liknande.

Återvinning

Med återvinning avses bl.a. materialåtervinning, energiåtervinning, kompostering och rötning.

Återvinningscentral (ÅVC)

En bemannad anläggning där hushåll kan lämna grovavfall, trädgårdsavfall, elavfall, farligt avfall, annat återvinningsbart avfall samt återbruk. Företag kan lämna motsvarande avfall mot avgift. Avfallslämnaren sorterar själv avfallet i olika behållare.

Återvinningsstation (ÅVS)

En obemannad station för returpapper och förpackningar och småbatterier. Avfallet sorteras i olika behållare av den som lämnar det.